

Hotellmarknadens konjunkturbarometer
4:e kvartalet 2020

Ökande optimism i hotellbranschen

Januari 2021

INNEHÅLL

Sammanfattning / 3

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan / 4

Positiva förväntningar på efterfrågan på sex månaders sikt / 4

Tjänstesektorns förväntningar allt mer positiva / 5

Hotellens förväntningar ger normalt en god prognos / 6

Hotellföretagens förväntningar på priserna / 7

Negativa förväntningar på hotellrumspriserna / 7

Hotellföretagens syn på lönsamheten / 8

Alla hotell har dålig lönsamhet / 8

Tydlig koppling mellan prisutveckling och synen på lönsamheten / 9

Synen på lönsamheten i tjänstesektorn nära det historiska snittet / 10

Starkt samband mellan hotellföretagens syn på lönsamheten och den faktiska lönsamheten / 11

Bristen på personal i hotellbranschen / 12

Ingen brist på hotellpersonal / 12

Vart tionde tjänsteföretag anger brist på personal / 13

Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer / 14

SAMMANFATTNING

ÖKANDE OPTIMISM I HOTELLBRANSCHEN

Hotellföretagens syn på efterfrågan på företagets tjänster på sex månaders sikt har tydligt förbättrats. Nettotalet ligger i denna mätning över det historiska snittet. Det är sannolikt det faktum att vaccineringen mot coronaviruset kommit i gång i Sverige och resten av världen som ligger bakom de positiva förväntningarna. Dock ligger nivån på efterfrågan för närvarande på mycket låga nivåer. Orsaken är att den andra vågen av smittspridning av coronaviruset tog fart under november 2020, vilket ledde till att efterfrågan på hotellrum föll tillbaka från redan låga nivåer.

Trots de positiva förväntningarna på efterfrågan på sex månaders sikt är hotellens förväntningar på prisutvecklingen på hotelltjänster negativa för det närmaste kvartalet. Orsaken är att det kommer ta några månader innan efterfrågan kan börja ta fart. Prisnivån har sedan pandemin inleddes sjunkit med 16 procent.

Eftersom efterfrågan försämrats de senaste månaderna har också hotellföretagens lönsamhet ytterligare försämrats. Alla hotellföretag anger nu dålig lönsamhet.

Den låga nivån på efterfrågan på hotelltjänster har inneburit att minskningen av personal i branschen fortsatt. Inga hotellföretag anger nu brist på personal.

HOTELLFÖRETAGENS FÖRVÄNTNINGAR PÅ EFTERFRÅGAN

POSITIVA FÖRVÄNTNINGAR PÅ EFTERFRÅGAN PÅ SEX MÅNADERS SIKT

Efter att den andra vågen av smittspridning av coronaviruset tog fart under november 2020 sjönk efterfrågan på hotellrum från redan låga nivåer. Efterfrågan är rekordlåg och tillbaka på nivåerna från när den första vågen av smittspridning slog till under mars/april. Ingen återhämtning kommer igång så länge restriktioner avseende möten och resor samt uppmaningar till social distansering ligger kvar. Det positiva nu är dock att vaccineringen mot coronaviruset kommit i gång i Sverige och resten av världen. Förhoppningen är att det innebär att restriktioner kan hävas och uppmaningar tas bort någon gång under första halvåret 2021.

Det är tydligt att trots en mycket svag efterfrågan på hotellens tjänster så har hotellföretagens förväntningar klart förbättrats på sex månaders sikt, se diagram 1. Det är nu en klart större andel av hotellföretagen som tror att efterfrågan ökar på sex månaders sikt än andelen som tror att den minskar. Nettotalet ligger dessutom över det historiska genomsnittet.

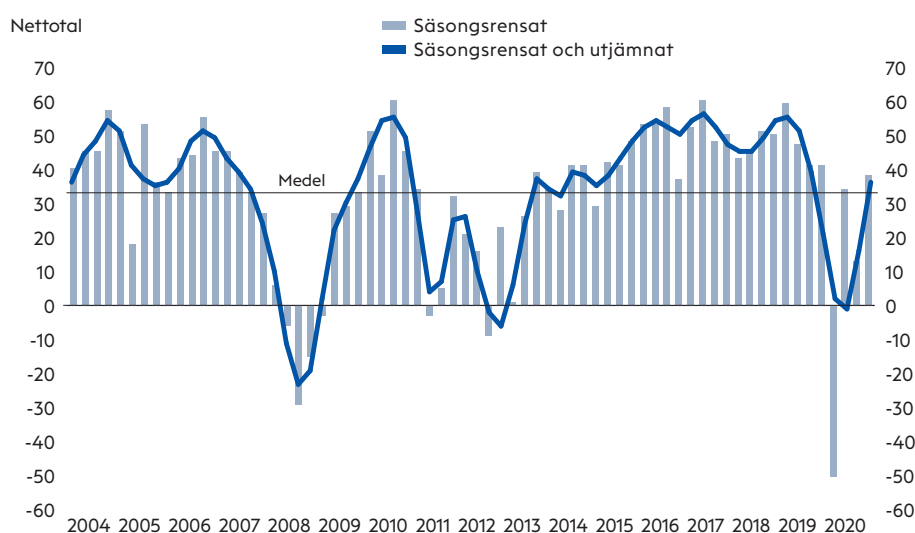

Diagram 1

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positiva respektive negativa förväntningar avseende efterfrågan på företagets tjänster. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

TJÄNSTESEKTORNS FÖRVÄNTNINGAR ALLT MER POSITIVA

De säsongsrensade och utjämnade förväntningarna i synen på efterfrågan på sex månaders sikt steg för både hotellbranschen och tjänstesektorn i sin helhet, se diagram 2. Nettotalet för tjänstesektorn, säsongsrensat och utjämnat, låg på 49, vilket var högre än för hotellföretagen där nettotalet låg på 30. Nettotalet för tjänstesektorn ligger nu klart över det historiska snittet och har sitt högsta värde sedan början på 2011.

Detta signalerar att vi kommer att få en positiv utveckling med god tillväxt i tjänstesektorn under 2021. Det är uppenbart att det faktum att vaccineringen kommit igång drar upp förväntningarna mer än vad den snabba smittspridningen som nu sker drar ned dem.

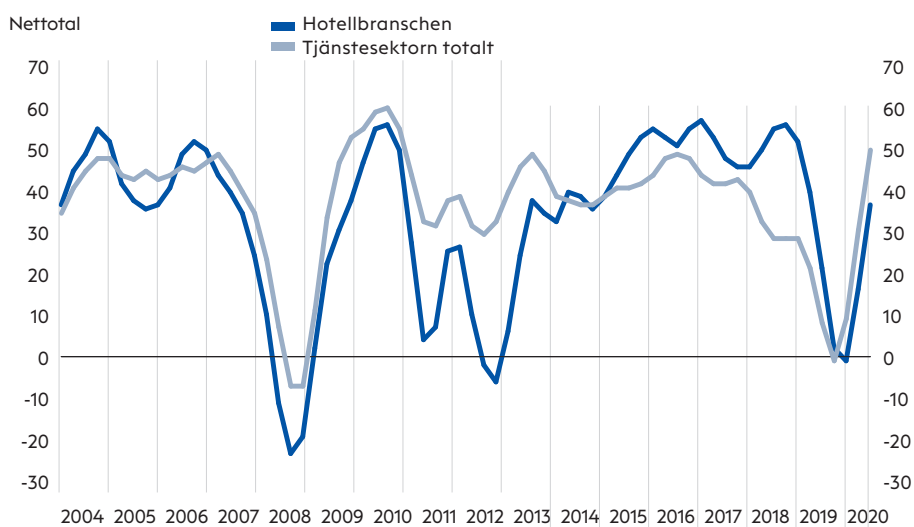

Diagram 2

Hotellföretagens och företagen i tjänstesektorns förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2020, säsongsrensat och utjämnat.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Nettotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positiva respektive negativa förväntningar avseende efterfrågan på företagens tjänster. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

HOTELLENS FÖRVÄNTNINGAR GER NORMALT EN GOD PROGNO S

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på deras tjänster på sex månaders sikt har historiskt givit en god prognos över utfallet för den faktiska utvecklingen av efterfrågan. I diagram 3 visas dels utvecklingen av nettotalet för hotellens förväntningar på efterfrågan, dels den faktiska procentuella utvecklingen av hotellens logiomsättning (används här som en indirekt variabel för utvecklingen av omsättningen för hotellföretagens tjänster) för de perioder som förväntningarna avser. Värdena för båda variablerna uttrycks som fyra kvartals rullande medelvärden.

I och med det dramatiska tappet i efterfrågan på hotellrum som är en konsekvens av pandemin har dock sambandet blivit klart mindre tydligt. Även om förväntningarna på efterfrågan har försämrats kraftigt de senaste kvartalen har de inte fullt ut kunnat fånga upp den dramatiska nedgången i hotellbranschens faktiska logiomsättning.

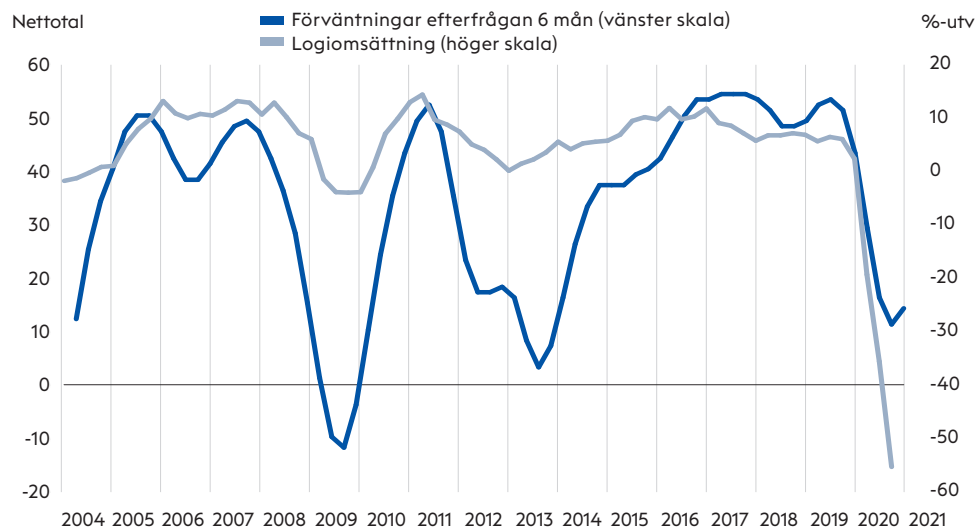

Diagram 3

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2020 och faktisk utveckling av logiomsättning på hotell, 4 kvartals glidande medelvärde.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet) & Inkvarteringsstatistiken (Tillväxtverket/SCB).

HOTELLFÖRETAGENS FÖRVÄNTNINGAR PÅ PRISERNA

NEGATIVA FÖRVÄNTNINGAR PÅ HOTELLRUMSPRISERNA

Det genomsnittliga hotellrumspriset på den svenska hotellmarknaden låg nästan 25 procent lägre i november 2020 jämfört med november 2019. Nedgången av snittpriset sammanfaller med att efterfrågan sjönk kraftigt under november till följd av den andra vågen av smittspridning. Nedgången av snittpriserna har varit ännu större i Stockholm och Göteborg, 39 procent respektive 31 procent. Klart lägre total efterfrågan i kombination med att privatgäster står för en större andel av efterfrågan är bidragande orsaker till den svaga utvecklingen av snittpriset.

Det är en större andel hotellföretag som bedömer att de kommer att sänka sina priser de närmaste tre månaderna än andelen som bedömer att de kommer att höja priserna, se diagram 4. Detta innebär att hotellen bedömer att läget kommer att vara fortsatt svagt de närmaste månaderna trots den ökade optimismen på längre sikt.

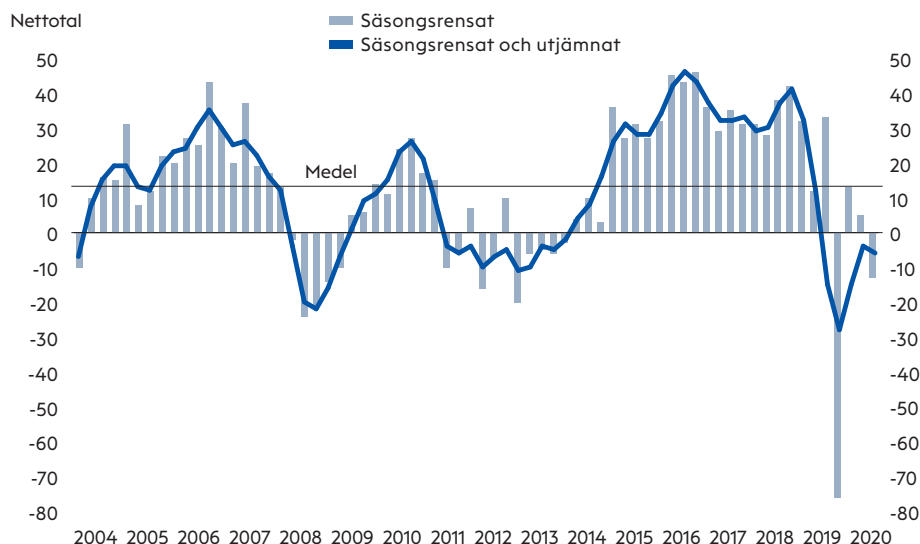

Diagram 4

Hotellföretagens förväntningar på försäljningspriserna på 3 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat att de förväntar sig höjda försäljningspriser jämfört med andelen som förväntar sig sänkta. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

HOTELLFÖRETAGENS SYN PÅ LÖNSAMHETEN

ALLA HOTELL HAR DÅLIG LÖNSAMHET

Det kraftiga fallet i efterfrågan på grund av den ökande smittspridningen påverkade hotellföretagens lönsamhet negativt. Andelen hotellföretag som anger att deras lönsamhet är dålig uppgår till 98 procent i denna mätning, se diagram 5. Läget var mycket svagt även under det föregående kvartalet men det är trots det en försämring detta kvartal. Till skillnad från föregående mätningar är det inget hotellföretag som anger att de har bra lönsamhet. Med en efterfrågan på hotelltjänster på den nivå som för närvarande råder kan man inte förvänta sig något annat. Tyvärr kommer sannolikt första kvartalet 2021 inte heller förbättra läget i någon större utsträckning. Trots det utsatta läget är antalet konkurser bland hotellföretagen fortsatt på en låg nivå.

Förhoppningsvis innebär de positiva förväntningarna på efterfrågan som redovisades i diagram 1 att hotellens lönsamhet också börjar förbättras fram emot sommaren. Förbättringarna kommer dock då att komma från mycket låga nivåer.

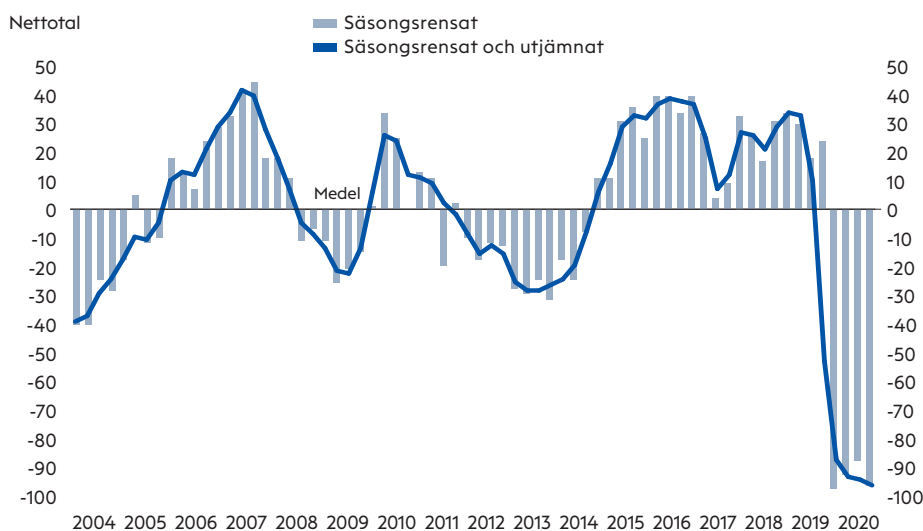

Diagram 5

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten, nuläge t.o.m. 4:e kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

TYDLIG KOPPLING MELLAN PRISUTVECKLING OCH SYNEN PÅ LÖNSAMHETEN

Det finns en tydlig koppling mellan hur hotellföretagen anger att de har förändrat sina försäljningspriser och hur de ser på sin lönsamhet. Enkelt uttryckt, när hotellföretagen anger att de har höjt sina försäljningspriser är de också mer nöjda med sin lönsamhet och vice versa. I diagram 6 visas dels utvecklingen av nettotalet för utfallet av hotellens försäljningspriser, dels nettotalet för hotellens syn på lönsamheten. Som diagrammet visar så ju högre nettotal för försäljningspriserna desto högre nettotal för lönsamheten och tvärtom.

Sedan Coronapandemin slog till i slutet på första kvartalet i fjol så har det säsongsrensade och utjämnade nettotalet för både försäljningspriserna som lönsamheten fallit kraftigt bland hotellföretagen. Som redovisades tidigare i rapporten så pekar hotellföretagens förväntningar på fortsatt lägre prisnivå på hotelltjänster de närmaste tre månaderna. Någon förbättring av lönsamheten det närmaste kvartalet är därmed inte att förvänta.

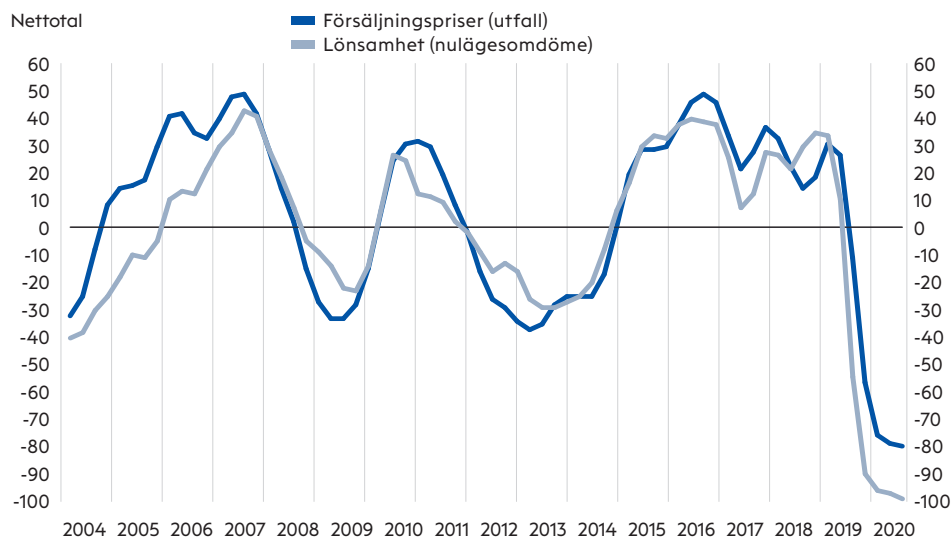

Diagram 6
Utfallet av försäljningspriserna enligt hotellföretagen och deras bedömning av lönsamheten t.o.m. 4:e kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet) & Inkvarteringsstatistiken (Tillväxtverket/SCB).

SYNEN PÅ LÖNSAMHETEN I TJÄNSTESEKTORN NÄRA DET HISTORISKA SNITTET

Hotellföretagens syn på lönsamheten är fortsatt mycket mer negativ än för företagen i tjänstesektorn i sin helhet, se diagram 7. Nettotalet för lönsamheten, säsongrensat och utjämnat, för hotellen låg under tredje kvartalet på -98 medan motsvarande för tjänstesektorn i sin helhet låg på -14. Hotellföretagens syn på lönsamheten har försämrats från föregående kvartal medan den har blivit mindre negativ för tjänstesektorn totalt. Medan inga hotellföretag anger bra lönsamhet så anger nästan 20 procent av företagen i tjänstesektorn att lönsamheten är bra.

Nivån på nettotalet för lönsamheten i tjänstesektorn är något lägre än det historiska genomsnittet. För hotellföretagen är dock, som visades i diagram 5, skillnaden mycket stor mellan nivån nu och det historiska snittet.

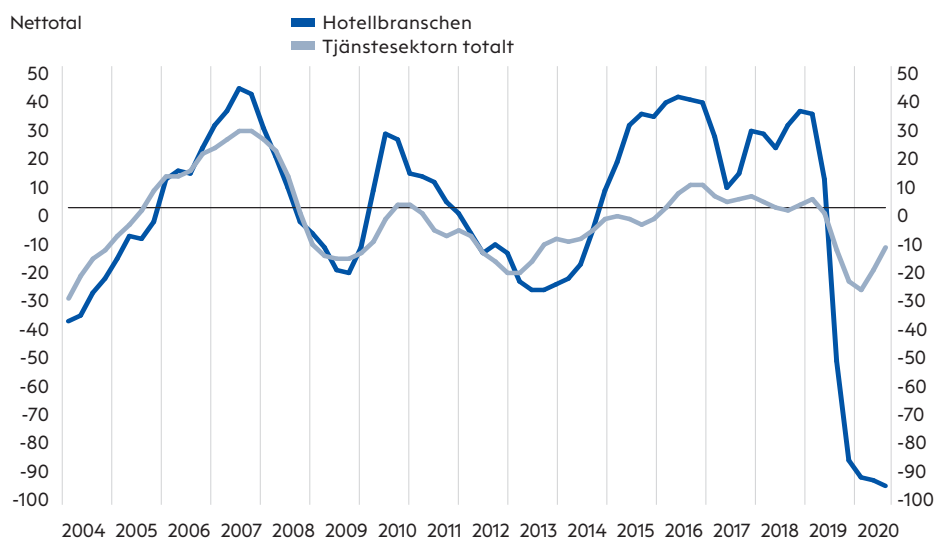

Diagram 7

Hotellföretagens och företagen i tjänstesektorns bedömning av lönsamheten, säsongrensat och utjämnat, nuläge f.o.m. 4:e kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

STARKT SAMBAND MELLAN HOTELLFÖRETAGENS SYN PÅ LÖNSAMHETEN OCH DEN FAKTISKA LÖNSAMHETEN

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten, enligt Konjunkturbarometern, samvarierar historiskt väl med den faktiska lönsamheten på hotellmarknaden. I diagram 8 visas dels hotellföretagens bedömning av lönsamheten, dels den faktiska lönsamheten mätt som rörelsemarginalen för hotellmarknaden. På vänsterskalan avläser man rörelsemarginalen i procent och på högerskalan netttotalen för hotellföretagens bedömning av lönsamheten.

Historiskt har hotellföretagens bedömning av lönsamheten, enligt Konjunkturbarometern, givit en god indikation på den faktiska lönsamheten på hotellmarknaden. De historiskt låga netttotalen avseende synen på lönsamheten under 2020 pekar på att den faktiska lönsamheten för hotellbranschen kommer att bli mycket svag för helåret 2020.

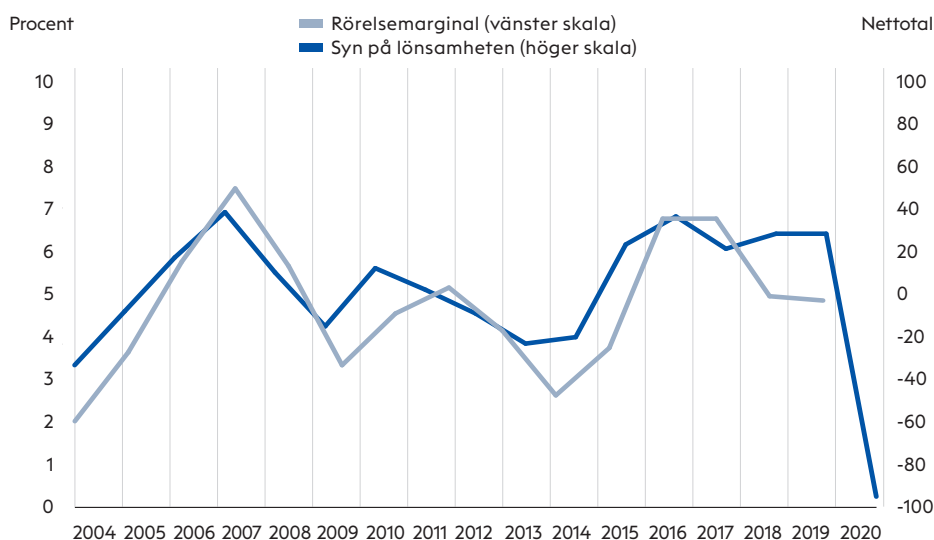

Diagram 8

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten och den faktiska lönsamheten mätt som rörelsemarginalen¹, årsvärden.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

¹Rörelsemarginal: Rörelseresultatet i procent av totalomsättning (rörelseresultat: totala intäkter minus rörelsekostnader).

BRISTEN PÅ PERSONAL I HOTELLBRANSCHEN

INGEN BRIST PÅ HOTELLPERSONAL

Under sista kvartalet 2020 är det nästan inga hotellföretag som anger brist på personal, se diagram 9. Det är inte förvånande då efterfrågan på hotelltjänster är så låg som den är för närvarande. Det faktum att det sagts upp många anställda i branschen sedan krisen började innebär också att det finns många som är beredda att ta lediga jobb i branschen. Över 80 procent av hotellföretagen sade upp personal under fjärde kvartalet 2020.

Trots att det sagts upp många anställda i branschen under fjolåret är det stor risk att ännu fler förlorar jobbet under första kvartalet i år. Fyra av tio hotellföretag anger att de förväntar sig att minska antalet anställda under första kvartalet medan endast några enstaka procent av hotellföretag förväntar sig att anställa.

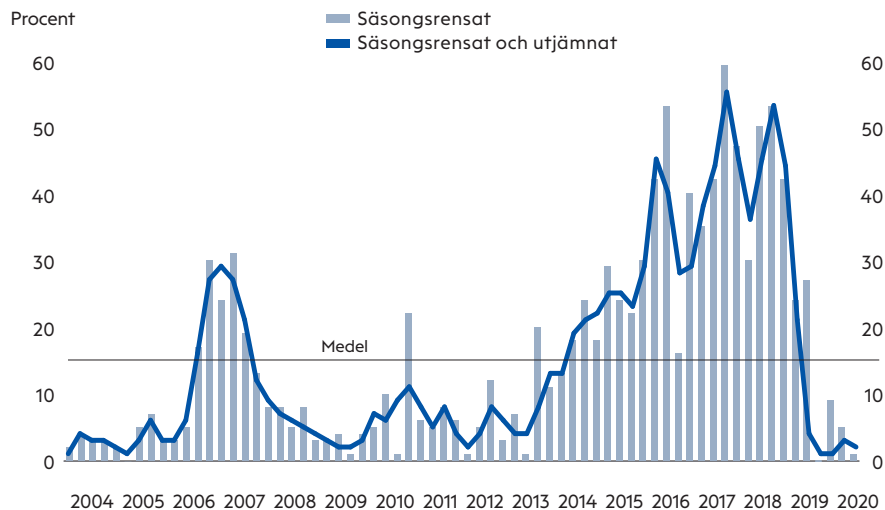

Diagram 9

Andel hotellföretag som anger brist på personal, andel t.o.m. 4:e kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet).

VART TIONDE TJÄNSTEFÖRETAG ANGER BRIST PÅ PERSONAL

I tjänstesektorn totalt låg bristen på personal kvar på samma nivå under fjärde kvartalet som under tredje kvartalet, se diagram 10. Drygt vart tionde tjänsteföretag angav att det hade brist på personal.

Det förbättrade läget i tjänstesektorn syns också i företagens förväntningar på antalet anställda. Det är en större andel av företagen som förväntar sig att anställa under första kvartalet i år jämfört med andelen som förväntar att minska antalet anställda. Detta kan möjligen leda till att bristen på personal kommer att öka något i tjänstesektorn från dagens relativt låga nivå.

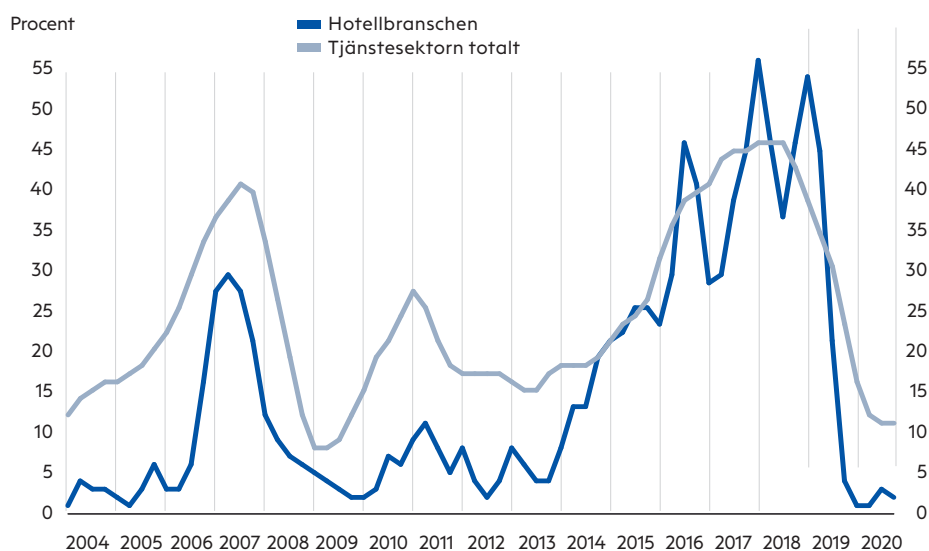

Diagram 10

Andelen hotellföretag respektive företag i tjänstesektorn som anger brist på personal, säsongsrensade och utjämnade värden, andel t.o.m. 4:e kvartalet 2020.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet).

KONJUNKTURINSTITUTETS KONJUNKTURBAROMETER

Konjunkturinstitutet frågar varje månad svenska företag och hushåll om deras syn på ekonomin. Resultatet sammanställs i rapporten Konjunkturbarometern som ska ge snabba, kvalitativa indikationer om viktiga ekonomiska variabler.

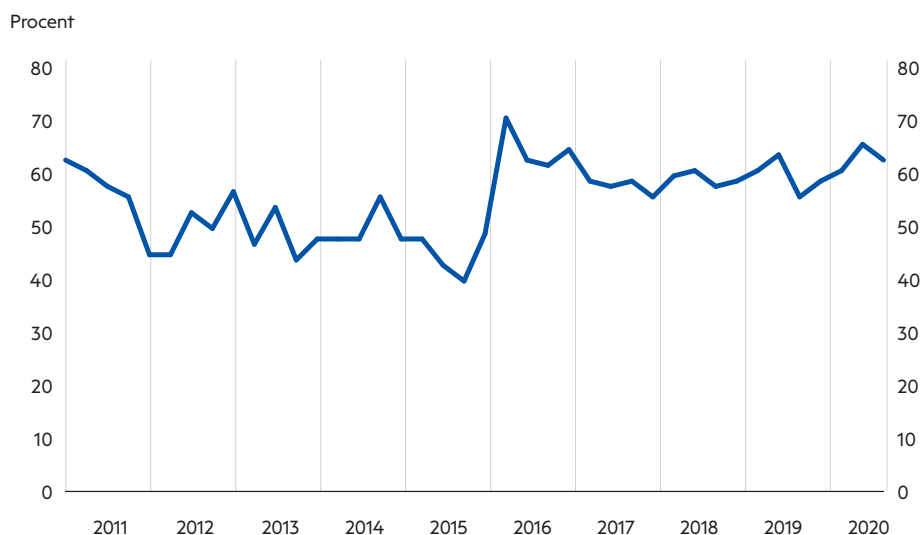
I den här rapporten sammanställs resultaten från det som betecknas som kvartalsbarometern. I undersökningen ingår 164 verksamhetsenheter på hotellföretag där enheterna har minst 20 anställda. I sammanställningen av svaren är företagets svar viktade efter storlek där storleken utgörs av antalet anställda.

De fem frågor som det presenteras svar på i denna rapport är:

FRÅGA	SVARSALTERNATIV		
EFTERFRÅGAN PÅ FÖRETAGETS TJÄNSTER VÄNTAS PÅ 6 MÅNADERS SIKT	ÖKA	OFÖRÄNDRAT	MINSKA
FÖRSÄLJNINGSPRISERNA VÄNTAS DE NÄRMASTE 3 MÅNADERNA	ÖKA	OFÖRÄNDRAT	MINSKA
FÖRSÄLJNINGSPRISERNA HAR DE SENASTE 3 MÅNADERNA	ÖKAT	OFÖRÄNDADE	MINSKAT
LÖNSAMHETEN ÄR FÖR NÄRVARANDE	GOD	TILLFREDSSTÄLLANDE	DÅLIG
HAR FÖRETAGET FÖR NÄRVARANDE BRIST PÅ PERSONAL	JA	NEJ	

Svaren på de flesta frågorna presenteras med så kallade netttotal. Nettotalen definieras som skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positivt respektive negativt. Ett värde över 0 indikerar större andel positiva än negativa och tvärtom.

I diagram 11 visas hur svarsfrekvensen bland de tillfrågade hotellföretagen har utvecklats över tiden. Svarsfrekvensen finns bara redovisad fr.o.m. andra kvartalet 2010. Det som redovisas i diagrammet är den genomsnittliga svarsfrekvensen för de frågor som redovisas i denna rapport. Som framgår av diagrammet har svarsfrekvensen de senaste tre åren legat runt 60 procent. Det betyder att svaren under den perioden är baserad på runt 100 verksamhetsenheter i hotellbranschen.

Diagram 11
Svarsfrekvens hotellföretagen, f.o.m. 4:e kvartalet 2020.
Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet).